

JRC SCIENCE FOR POLICY REPORT

RIO Landrapport 2017: Sverige

*Observationsorganet
för forskning och innovation
Landrapportsserien*

Hallonsten, O.
Slavcheva, M.

2018

Sammanfattning

I europeiskt perspektiv är den svenska ekonomin stark och de offentliga finanserna är sunda, vilket i sin tur bidrar till förtroende och ett gott internationellt anseende. BNP i Sverige ökade med 3,2 % under 2016, vilket är mindre än föregående år, men motsvarar genomsnittet under en längre tidsperiod, och förväntas ligga kvar på samma nivå under 2017, men minska något under 2018 (kommissionens ekonomiska prognos från hösten 2017: 126-127). Sverige är en liten, exportinriktad ekonomi med starka politiska och ekonomiska (handels-)förbindelser till övriga nordiska länder, kontinentala Europa, Nordamerika, och flera länder och regioner i tredje världen. Landets exponering mot globaliseringen och förändringar vad gäller den globala produktiviteten och handeln gör den svenska ekonomin sårbar, men med en mycket välutbildad arbetskraft och ett allmänt gynnsamt företagsklimat har Sverige också resurser för att möta utmaningarna i den nuvarande geopolitiska och ekonomiska världsrorden.

Utmaningar för beslutsfattande om FoI i Sverige

Stärka kopplingen mellan forskning och innovation. Även om det allmänna resultatet för det svenska FoU-systemet vad gäller utbudet är mycket gott, finns det en långvarig debatt om den påstådda ineffektiviteten när det gäller att omvandla de stora investeringarna i FoU till innovationsbaserad ekonomisk tillväxt. Under flera år har propositionerna om offentlig forskning erkänt behovet av att öka kopplingen mellan forskning och innovation. I praktiken har den dominerande metoden varit att inleda en serie åtgärder på utbudssidan, framför allt en rad finansieringsinstrument för att främja sektorsövergripande samarbete.

Minska beroendet av multinationella företag för finansieringen av FoU. Även om de svenska bruttoutgifterna för forskning och utveckling (GERD) är mycket höga i internationell jämförelse, domineras de av den privata sektorn, där ett relativt litet antal mycket stora företag står för de största FoU-utgifterna. Politiska åtgärder har syftat till att öka investeringarna i FoU bland små och medelstora företag, införa offentliga riskkapitalfonder, program för att öka samarbetet mellan universitet och företag och även spin-off-företag från universitet, samt en rad finansieringsprogram som riktar sig till nystartade företag och innovation i små och medelstora företag.

Upprätthålla den offentliga forskningsbasens höga kvalitet. Trots stora investeringar i såväl utbildning och forskning har tecknen under en lång tid visat att utbudet av kompetens, och även den internationella konkurrenskraften för det svenska FoU-systemet mätt i resultat, stagnerar eller minskar något. Detta är en strategisk utmaning av stor omfattning men också stor komplexitet. Även om det erkänns i offentliga dokument om forskningspolitiken, råder det oenighet om hur denna utmaning ska lösas.

Den viktigaste FoI-utvecklingen 2017

- [Rapport om statligt stöd till innovation och företagande](#)
- [Den svenska Forskningsbarometern](#)
- [Regeringens beslut att inrätta sex nationella forskningsprogram](#)

Smart specialisering

Det praktiska arbetet med smart specialisering på nationell nivå har regeringen delegerat till Tillväxtverket. Detaljerade anvisningar om detta beslut där verket på uppdrag av regeringen fick rollen (1) att stödja de regionala myndigheterna i deras arbete med S3, (2) att hjälpa regionala myndigheter med kunskap och översikter över nationella prioriteringar och framtida konkurrenskraft, (3) att stödja regionala myndigheter i deras samarbete med EU.

Tillväxtverket förvaltar och fördelar också medel från Europeiska regionala utvecklingsfonden på uppdrag av regeringen, vilket innebär att den ansvarar för att stödja smart specialisering på regional Nuts 2-nivå, vilket inte är förenligt med organisationen av Sverige i administrativa regioner (de 21 länen är de främsta enheterna och motsvarar NUTS 3-regioner, och 10 av dem kallas numera "regioner" i en pågående försöksstrategi med ökad regional självständighet), medan det finns åtta Nuts 2-regioner i Sverige, varav en motsvarar ett län (Stockholm) och de övriga sju består av mellan två och fem län/regioner. Detta skapar vissa svårigheter för samordning och sammanhållning, och en viss obalans i genomförandet av strategier för smart specialisering.

JRC Mission

As the science and knowledge service of the European Commission, the Joint Research Centre's mission is to support EU policies with independent evidence throughout the whole policy cycle.

EU Science Hub

ec.europa.eu/jrc

@EU_ScienceHub

EU Science Hub - Joint Research Centre

Joint Research Centre

EU Science Hub